

Gareth Porter

Den verkliga skandalen i USA:s Syrienpolitik: Stödet till religiös krigföring

Ur *Middle East Eye*, 30 augusti 2016

Om Gareth Porter

Gareth Porter i TV-intervju 2012

Gareth Porter (1942-) är en veteran bland vänsterorienterade historiker/statsvetare och undersökande journalister i USA. Han var tidigt (från slutet av 1960-talet) aktiv som specialist på Vietnam/Indokina och som aktivist i den amerikanska antikrigsrörelsen.

Under dessa år bidrog Porter med artiklar om Indokina i vänsterorienterade specialtidningar såsom *Bulletin of Concerned Asian Scholars* och *Indochina Chronicle*, men även i tidningar som *Foreign Policy*, *Foreign Affairs* och *New York Review of Books*.

Porter har skrivit flera böcker och många artiklar om Indokina, särskilt med tyngdpunkten på Vietnam (som han med kritiska ögon följt ända fram till en bra bit in på 2000-talet). Bland de böcker om Indokina som fortfarande står sig kan nämnas:

A Peace Denied: the United States, Vietnam, and the Paris Agreement (1975)

Vietnam: The Definitive Documentation of Human Decisions, 2 vol (1979)

Vietnam: A History in Documents (1981 – samma som föregående)

Vietnam: the Politics of Bureaucratic Socialism (1993)

Perils of Dominance: Imbalance of Power and the Road to War in Vietnam (2005)

Hans mest kända arbete i Sverige är (tyvärr) *Cambodia: Starvation and Revolution* (1976) som han skrev ihop med George C. Hildebrand. Där framställdes Pol Pots Kampuchea i positiva ordalag, vilket gjorde den populär bland maoister och andra försvarare av Pol Pot. Det är dock mindre känt att han ganska snart (redan 1977) började inse att han misstagit sig och även skrev om detta. Han kom därefter att inta en provietnamesisk (men inte okritisk) hållning i konflikten mellan Vietnam å ena sidan och Kampuchea/Kina å den andra.¹

Under senare år har han speciellt intresserat sig för Mellanöstern.

2012 tilldelades Porter ett brittiskt journalistpris (*Martha Gellhorn Prize for Journalism*) för en serie artiklar som avslöjade den officiella propagandan beträffande den amerikanska politiken i Afghanistan och Pakistan.

Bland hans nyare arbeten kan nämnas *Manufactured Crisis: The Untold Story of the Iran Nuclear Scare* (2014).

En röd tråd i Gareth Porters författarskap är en mycket kritisk inställning till den amerikanska politiken. Den följande artikeln utgör inget undantag i det avseendet och bör läsas med detta i bakhuvudet: Det är således främst den amerikanska politiken som ställs vid skampålen (inte Assad, Iran, IS, Saudiarabien eller Turkiet).

På webbplatsen som tillhör *Middle East Eye* finns en speciell avdelning med artiklar av Porter: <http://www.middleeasteye.net/users/gareth-porter>. Se även Al-Jazeeras artikelsamling: <http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/profile/gareth-porter.html>.

Martin F 2/9 2016

Högt uppsatta företrädare för Obamaadministrationen var redan 2012 medvetna om att ett krig för att störta Assad oundvikligen skulle leda till ett religiöst blodbad.

Huvudkritiken mot USA:s politik i Syrien har länge handlat om att president Barack Obama borde ha beordrat militära insatser eller skickat mer effektiva vapen för att stödja det väpnade motståndet mot Assad. Ett enkelt svar på detta är att hela tanken på att det fanns en livsduglig icke extremistisk kraft att stödja är en myt – om än något som vissa politiker i London och Washington vägrar att överge.

Den fråga som borde ha diskuterats är i stället varför Obamaadministrationen gick med på att dess allierade finansierade och underhöll obehagliga religiösa väpnade grupper för att kunna störta Assadregimen.

Den hållningen bär en stor del av skulden för den förfärliga blodsutgjutelse som nu lett till att kring 400 000 syrier dödats. Än värre är att det fortfarande inte finns något sätt att få slut på kriget utan allvarlig risk för religiös hämnd mot förlorarna.

Obamaadministrationen har ett ansvar för dessa grymheter, för man kunde ha hindrat Turkiet, Qatar och Saudiarabien från att sätta i gång sitt dåraktigt äventyrliga krig i Syrien. Ingen av dem hade något avgörande behov av detta: i samtliga all handlade det om ett fritt val. Och samtliga dessa tre stater ingår i USA:s säkerhetssystem för Mellanöstern, försöker Nato eller USA med militärbaser och är beroende av amerikanskt stöd för sin egen säkerhet.

Men i stället för att kräva att dessa tre sunnimuslimska allierade skulle tänka om gav Obamaadministrationen vid en konferens i Riyadh i slutet av mars 2012 dem grönt ljus för att beväp-

¹ Se Porters artikel [De vietnamesiska kommunisternas politik gentemot Kampuchea, 1930-1970](#) (från 1983)

na de som ville bli av med regimen i Syrien, medan USA skenbart kunde framstå som en fredsmäklare. Som Hillary Clinton uttryckte det på konferensen i Riyadh: ”En del kommer att kunna göra vissa saker, andra kan göra andra saker.”

Hillary Clinton och kung Abdullah i Riyadh 30 mars 2012

I Paris 19 april 2012 sammanträffade Hillary Clinton med Saudiarabiens utrikesminister Prins Saud al-Faisal (längst till höger), franska utrikesministern Alain Juppe (mellan de två) och Qatars utrikesminister shejk Hamad bin Jassim al-Thani (till vänster). Mötet gällde främst krisen i Syrien.

Frön av sekterism

De som var ansvariga för att utforma Syrienpolitiken borde ha varit medvetna om att frön till en våldsam konflikt av religiös karaktär hade sått i Syrien redan i början av 1980-talet och att det krig som nu pågår redan från början var djupt religiöst besmittat. De kände till att Assad-regimen från första början styrde med järnhand för att i första hand gagna alawiterna, men också för att skydda kristna och drusiska minoriteter mot sunnimuslimsk sekterism.

Den gren av det förbjudna Muslimska brödraskapet som har sin bas i Hama intog en klart sekteristisk hållning gentemot alawiterna, inte bara genom att beteckna den baathistiska regeringen som ”kättersk” och ha som mål att störta den med våld, utan också genom att visa sig redo att döda alawiter bara för att de inte betraktades som sanna anhängare till islam.

Sedan den första väpnade kampen mot regimen misslyckats tvingades organisatörerna att gå i exil, men 1979 särade en underjordisk medlem av Brödraskapets kampförtrupp vid namn Ibrahim al-Yousef, som infiltrerat den syriska arméns artilleriskola i Aleppo, alla alawitiska kadetter från de icke alawitiska och dödade 32 och sårade 54 av dem innan de lyckades fly.

Sedan Brödraskapet 1980 gjort ett misslyckat mordförsök på Hafez al-Assad svarade regimen med snabb och brutal hämnd: morgonen därpå dödades mellan 600 och 1 000 fängslade medlemmar av Brödraskapet i sina celler.

Det religiösa våldet i Syrien nådde sin kulmen 1982 när den syriska armén gick in i Hama för att bryta Brödraskapets kontroll av staden. Operationen inleddes med att syriska arméförband gick in i staden för att gripa individer som fanns på deras lista över medlemmar i Brödraskapet bara för att bli nedmejade av Brödraskapets automatvapen. Flera tusen män i förstärkningar skickades nu till staden och Brödraskapet mobiliserade hela den sunnimuslimska befolkningen i striden. Från moskéerna dånade budskapet, ”Res er och driv bort de otrogna från Hama”, som Thomas L Friedman [*New York Times*] skrev 1989.

Efter att ha stött på betydligt hårdare gerillamotstånd i Hama än man väntat sig använde den syriska armén sig av tunga vapen mot de delar av staden där Brödraskapets hade koncentrerat sina militära styrkor. När Brödraskapets motstånd slutligen slagits ner fullbordade armén det hela med att fullständigt demolera tre hela kvarter, där Brödraskapet varit dominerande, och fortsatte med att hämnas på familjer med band till organisationen. Minst 5 000 sunnimuslimer dödades; Brödraskapet uppgav att det rörde sig om 20 000.

Det förgångna som prolog

Den religiösa extremism som både Assadregimen och Muslimska brödraskapet gav uttryck för 30 år tidigare skulle med nödvändighet komma att upprepas under den konflikt, som inleddes 2011 – framför allt runt Aleppo och Hama, där det väpnade motståndet var särskilt starkt. De paroller som inledningsvis användes av de Assadfientliga demonstranterna var inte religiösa, men allt detta skulle förändras när den väpnade kampen mot Assad började tas över av jihadister och salafister.

Turkiet och Qatar, som både stödde Brödraskapets ledare i exil, började styra över vapen till grupper med den starkaste anti-shiitiska och anti-alawitiska inställningen. En av de stora mottagarna av turkiska vapen var Ahrar al-Sham, som hade samma sunnisekteristiska syn på den alawitiska minoriteten som al-Qaeda's bundsförvant i Nusrafronten. De såg alawiterna som en del av den shiitiska fienden och därför som mål för ”ett heligt krig”.

En annan favorit hos USA:s allierade var Jaish al-Islam, den salafistiska organisationen i förstäderna till Damaskus, vars tidigare ledare Zahran Alloush öppet talat om att rensa Damaskus på shiiter och alawiter, som både klumpades ihop som ”Majous” – det skällsord som använts om förislamiska icke arabiska folkgrupper från Iran.

Om det fortfarande funnits några tvivel beträffande den anti-alawitiska sekterism, som fortfarande utgör ett viktigt inslag i det väpnade motståndets sätt att tänka borde det ha varit undanröjt efter händelserna under "Det stora slaget om Aleppo". Al-Qaeda nyligen omdöpta filial Jabhat Fateh al-Sham, som planerade och ledde den offensiven för att bryta igenom de syriska regeringstruppernas ställningar runt Aleppo, uppkallade offensiven efter Ibrahim al-Yousef, den officer från Muslimska brödraskapet som utfört det kallblodiga mordet på alawitiska officersaspiranter vid artilleriskolan i Aleppo 1979. Och som Syrienkännaren Joshua Landis twittrade den 4 augusti hotade al-Qaeda nyligen omdöpta organisation i ett videouttalande av en maskerad aktivist med att alawiterna i Aleppo skulle råka ut för samma sak när staden väl erövrats.

Ett förutsebart blodbad

Kan höga företrädare för Obamaadministrationen ha varit okunniga om att ett krig för att störta Assad med nödvändighet skulle leda till ett enormt religiöst blodbad? I augusti 2012 varnade en underrättelserapport från USA:s försvarsdepartement för att "händelserna fått en tydlig religiös karaktär" och att "salafisterna, Muslimska brödraskapet och AQI [al-Qaeda i Irak]" var "de drivande krafterna bakom upproret". Obamaadministrationen visste dessutom redan då att utländska sunnimuslimska sponsorer av kriget mot Assad styrde pengar och vapen till de mest sekteristiska grupperna i området.

Men administrationen gjorde inget för att få sina allierade att upphöra med detta. I själva verket knöt den samman sin egen Syrienpolitik med det utifrån underblåsta kriget via huvudsakligen sekteristiska krafter. Och ingen inom den politiska eller mediala eliten i USA tog upp frågan.

Det var exempel på en anmärkningsvärd förmåga till förnekande och självbedrägeri när Obamaadministrationen fick det framstå som att man någonstans agerade för att rädda det syriska folket undan blodbadet, när man i själva verket gjorde precis raka motsatsen.

Oavsett hur brutal Assadregimen varit i sitt sätt att styra och i sin krigföring kunde ett krig för att störta den inte leda till något annat än ett förfärligt religiöst blodbad. Och konsekvenserna av detta religiösa krig kommer vi att få leva med i många år än. Obamaadministrationens oförmåga att klart ta avstånd från den sortens krig måste betraktas som en av de värsta i den långa paraden av amerikanska övergrepp i Mellanöstern.

Översättning: *Björn Erik Rosin*